

TRABALLOS CON AMIANTO E PERSOAL AUTÓNOMO

30/05/2023

Normativa básica de referencia

A lexislación laboral española en materia de prevención de riscos laborais (Lei 31/1995, de 8 de novembro, de Prevención de riscos laborais e as súas normas de desenvolvemento, en diante, LPRL), é de aplicación no ámbito das relacións laborais reguladas no texto refundido da Lei do Estatuto dos Traballadores (1) e tamén ás sociedades cooperativas, constituídas de acordo coa lexislación que lles sexa de aplicación, nas que existan socios cuxa actividade consista na prestación dun traballo persoal, coas peculiaridades derivadas da súa normativa específica.

O Real decreto 396/2006 do 31 de marzo, polo que se establecen as disposicións mínimas de seguridade e saúde aplicables aos traballos con risco de exposición ao amianto, que constitúe a norma legal mínima en relación ao amianto no noso país afecta a todas as empresas que realizan actividades nas que os seus traballadores poidan estar expostos ás fibras de amianto, en concreto en traballos de retirada, mantemento ou reparación de amianto ou materiais que o conteñan. Estas empresas deben estar autorizadas pola autoridade laboral para facer estes traballos. Esta autorización tradúcese na necesaria inscrición nun rexistro (Rexistro de empresas con risco por amianto, RERA) e nun plan de traballo aprobado pola autoridade laboral antes do comezo das obras e para o traballo concreto que se vaia executar.

Obrigas do persoal traballador autónomo

Sempre que non haxa persoas traballadoras por conta allea que protexer, non é de aplicación a LPRL e as súas normas de desenvolvemento, incluído o Real decreto 396/2006 de 31 de marzo, e polo tanto o persoal traballador autónomo non terá que inscribirse no RERA nin presentar un plan de traballo para poder realizar traballos con amianto.

Agora ben, **aínda que a LPRL non lles sexa de aplicación dela si derivan determinados dereitos e obrigas** que deberá ter en conta o persoal traballador por conta propia. Indícanse deseguido, algunhas das que poden ser máis relevantes para este persoal:

- Cando o traballo concorra con outras actividades deberá cumprir con todas as medidas de prevención e protección que sexan necesarias impostas pola lexislación. No caso de obras de construción estas medidas deben plasmarse no estudo ou estudo básico de seguridade e saúde, no resto dos casos por medio de instrucións do titular do centro de traballo e tendo en conta a comunicación dos riscos (por escrito) que se puideran orixinar para outro persoal por parte destes (artigo 24 da LPRL, Real decreto 171/2004, do 30 de xaneiro, polo que se

desenvolve o artigo 24 da LPRL, en materia de coordinación de actividades empresariais e Real decreto 1627/1997 do 24 de outubro, polo que se establecen as disposicións mínimas de seguridade e saúde nas obras de construción)

- No momento en que contrate a persoal por conta allea seralle de aplicación a LPRL e a súa normativa de desenvolvemento e deberá polo tanto inscribirse no RERA e elaborar un plan de traballo que debe ser aprobado pola autoridade laboral.
- Segundo a Lei reguladora da subcontratación no sector da construción (Lei 32/2006), non pode subcontratar os traballos que lle sexan encomendados nin a outras empresas subcontratistas nin a outro persoal autónomo nas obras de construción.

Por outra parte o persoal traballador autónomo sempre deberá ter en conta que os traballos con amianto non deben ocasionar danos a terceiras persoas (poboación en xeral) e que o amianto está considerado como residuo perigoso e debe ser xestionado como tal (transporte e vertido a vertedoiro autorizado), ámbitos de actuación correspondentes ás autoridades con competencia sanitaria e medioambiental. Estas responsabilidades en materia de saúde pública e de medio ambiente afectan ao persoal traballador autónomo estea ou non executando o seu traballo en concorrencia con outras empresas.

Por último nunca se debe esquecer que respirar fibras de amianto pode provocar serios danos á saúde que non se manifestan de maneira inmediata, e que doses moi baixas de exposición ás fibras do amianto poden desembocar en cancro de pulmón e de pleura tras longos períodos de latencia (ata 40 e incluso 50 anos despois da exposición). As persoas traballadoras autónomas deben ser igualmente conscientes da importancia de aplicar todas as medidas de prevención e protección necesarias para evitar danar á súa propia saúde.

Actuacións do Isga

Deberase ter en conta que o Isga xestiona en Galicia os diferentes trámites administrativos establecidos no Real decreto 396/2006 (como a inscrición no RERA e tramitación de plans de traballo), e tamén desenvolve tarefas de asesoramento técnico, apoio e seguimento da correcta execución dos traballos, mentres que a vixilancia e o control son exercidos pola Inspección de Traballo e Seguridade Social. Polo tanto non proceden actuacións por parte deste instituto relacionadas coa execución dos traballos en tanto non haxa traballadores por conta allea que protexer, agora ben, no caso de que se estean desenvolvendo traballos con risco por amianto por persoal traballador por conta allea sen cumprir coa lexislación

laboral indicada, débese formular a denuncia ante a Inspección Provincial de Traballo e Seguridade Social que corresponda.

Por outra parte aqueles incumprimentos relacionados coa protección da saúde pública e do medio ambiente deben ser formuladas ás autoridades con competencia na vixilancia destas materias.